

Wetsvoorstel aanbod van voorzieningen op verzorgingsplaatsen

Reactie ANWB op internetconsultatie maart-april 2025

Als ANWB hebben wij kennisgenomen van het conceptwetsvoorstel 'Wet marktordening voorzieningen verzorgingsplaatsen', dat op 6 maart 2025 ter internetconsultatie is aangeboden. Wij waarderen de inspanningen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om de ordening en verdeling van voorzieningen op verzorgingsplaatsen langs autosnelwegen te verbeteren. Het wetsvoorstel beoogt de uitgifte van locaties voor laadvoorzieningen en winkels op verzorgingsplaatsen te reguleren door middel van exploitatievergunningen, die via periodieke veilingen worden verdeeld. Dit heeft als doel de transitie naar emissievrije energiebronnen te faciliteren, duidelijkheid te scheppen over het aanbod op verzorgingsplaatsen en gelijke kansen voor ondernemers te waarborgen. In deze reactie geven wij een aantal aandachtspunten die de belangen van onze leden weergeven.

Aanbod voor de consument

Wij ondersteunen het streven naar een transparante en eerlijke verdeling van voorzieningen, evenals de stimulering van duurzame energiebronnen. Het is essentieel dat de belangen van weggebruikers centraal staan, met een breed en toegankelijk aanbod van voorzieningen op verzorgingsplaatsen. Wij benadrukken het belang van voldoende en gevarieerde voorzieningen voor alle weggebruikers, waaronder tankstations, laadpalen, sanitaire voorzieningen en horecagelegenheden. Daarnaast pleiten wij voor een zorgvuldige implementatie van het veilingmechanisme, waarbij wordt gewaarborgd dat zowel grote als kleinere ondernemers eerlijke kansen krijgen. Het voorkomen van monopolievorming en het stimuleren van concurrentie dragen bij aan een gevarieerd en kwalitatief hoogstaand aanbod voor de consument.

Beheer en onderhoud

Een ander essentieel aandachtspunt is het duidelijk vastleggen van verantwoordelijkheden voor het beheer en onderhoud van de gehele verzorgingsplaats. Zaken van algemeen belang, zoals het schoonhouden van de voorzieningen, het onderhoud van groenvoorzieningen, verlichting, sanitaire voorzieningen en afvalverwerking, moeten goed worden geregeld. Wij pleiten hierbij voor prestatienormen (b.v. aftekenen van schoonmaak ieder uur in de spits en vakantiedrukke, ieder twee uur daarbuiten). Het risico bestaat dat versnippering van verantwoordelijkheden leidt tot een afname van de kwaliteit van de voorzieningen en het algemene verzorgingsniveau van de

verzorgingsplaatsen. Wij adviseren daarom om in het wetsvoorstel heldere afspraken en toezichtmechanismen op te nemen, zodat een schone, veilige en goed onderhouden voorziening voor alle weggebruikers gewaarborgd blijft.

Aansluiting op alle typen locaties

Verder is het belangrijk dat het wetsvoorstel aansluit bij de verschillende typen verzorgingsplaatsen in Nederland. Er is een groot verschil tussen kleine, rustige verzorgingsplaatsen en grote, drukke locaties in bijvoorbeeld grensgebieden. Kleine verzorgingsplaatsen zijn vaak niet meer dan parkeerplaatsen met beperkte faciliteiten zoals een toilet en een afvalbak. Hier draait het vooral om basisvoorzieningen en veiligheid. Grote, drukke verzorgingsplaatsen, met name in de buurt van landsgrenzen, hebben te maken met een hoge verkeersdruk, een grotere vraag naar faciliteiten en een diversiteit aan weggebruikers, waaronder internationale vrachtwagenchauffeurs. Dit vraagt om een robuuster aanbod van voorzieningen, zoals voldoende sanitaire faciliteiten, douches, ruime parkeerfaciliteiten en eetgelegenheden. Wij adviseren daarom om in de verdere uitwerking van het wetsvoorstel rekening te houden met deze diversiteit aan verzorgingsplaatsen. Een uniforme benadering kan in de praktijk leiden tot knelpunten. Differentiatie naar omvang en functie van de verzorgingsplaats is noodzakelijk om te waarborgen dat alle typen verzorgingsplaatsen optimaal kunnen functioneren en aansluiten bij de behoeften van de gebruikers. Hierbij moet ook naar seizoensgebonden behoeftes gekeken worden. Een voorbeeld hiervan is de tekort aan parkeerruimte voor caravan-combinaties, waarbij het b.v. een oplossing zou kunnen zijn om (evt. tijdens een beperkt tijd-/seizoensvenster) toe te staan dat deze op vrachtwagenplekken geparkeerd worden.

Inclusiviteit

Een ander belangrijk aandachtspunt is de toegankelijkheid van verzorgingsplaatsen voor ouderen en mensen met een beperking. Deze groep weggebruikers is gebaat bij goed toegankelijke voorzieningen, zoals brede en drempelloze ingangen, aangepaste sanitaire voorzieningen en voldoende rustplekken. Daarnaast is een duidelijke en begrijpelijke bewegwijzering op verzorgingsplaatsen van groot belang, zodat iedereen gemakkelijk zijn weg kan vinden. Voor deze punten geldt ook dat deze afhankelijk zijn van een goede verankering van de verantwoordelijkheden voor het beheer en onderhoud. Wij raden aan om in het wetsvoorstel expliciet aandacht te besteden aan deze aspecten van toegankelijkheid en hierover concrete eisen te stellen bij de uitgifte van exploitatievergunningen. Dit draagt bij aan een inclusieve en veilige infrastructuur, waarbij alle weggebruikers – ongeacht hun mobiliteit – optimaal gebruik kunnen maken van verzorgingsplaatsen.

Transparantie van aanbod en prijzen

Tot slot is het belangrijk dat weggebruikers vooraf inzicht hebben in het aanbod en de realtime-prijzen van voorzieningen op verzorgingsplaatsen, zodat zij hier al kennis van kunnen nemen voordat ze de snelweg verlaten. Dit draagt bij aan een bewuste keuze en voorkomt onverwachte kosten. Momenteel is het voor weggebruikers niet altijd duidelijk welke voorzieningen beschikbaar zijn op een specifieke verzorgingsplaats en tegen welke tarieven. Wij adviseren daarom om de volgende maatregelen te overwegen:

- Duidelijke en actuele informatie op verkeersborden en digitale systemen, zoals navigatieapps en matrixborden boven de snelweg. Hierdoor weten weggebruikers tijdig of er laadpalen, restaurants, sanitaire voorzieningen of winkels aanwezig zijn.

- Eerlijke en transparante prijsweergave, bijvoorbeeld voor brandstof, laadpalen, eten en drinken. Dit kan via online platforms, apps of digitale borden langs de snelweg.
- Standaardisatie van prijsaanduidingen, zodat tarieven voor vergelijkbare voorzieningen op verschillende locaties eenvoudig te vergelijken zijn.

Hoewel de regulering van prijzen en informatievoorziening mogelijk niet direct door dit wetsvoorstel wordt bepaald, is het van belang dat deze maatregelen in ieder geval door de wet worden ondersteund. Dit kan door voorwaarden te stellen aan de exploitatievergunningen of door samenhang met andere relevante wet- en regelgeving te waarborgen. Transparantie in aanbod en prijzen draagt bij aan een betere dienstverlening, voorkomt onnodige extra kosten voor weggebruikers en verhoogt de gebruiksvriendelijkheid van verzorgingsplaatsen.

Slotwoord

De ANWB steunt het streven naar een transparante en eerlijke marktordening van voorzieningen op verzorgingsplaatsen. Dit wetsvoorstel is een stap in de goede richting, maar succes hangt niet alleen af van de verdeling van exploitatievergunningen. De kwaliteit, het onderhoud en de toegankelijkheid van verzorgingsplaatsen zijn minstens zo belangrijk. Wij benadrukken de noodzaak van een gedifferentieerde aanpak voor kleine en grote verzorgingsplaatsen, zodat het aanbod aansluit bij de behoeften van alle weggebruikers. Daarnaast is het essentieel dat voorzieningen toegankelijk zijn voor ouderen en mensen met een beperking. Ook pleiten wij voor transparantie in aanbod en prijzen, zodat weggebruikers vooraf weten welke faciliteiten beschikbaar zijn en tegen welke kosten. Hoewel het wetsvoorstel deze punten niet direct reguleert, is het cruciaal dat deze in ieder geval worden ondersteund. Heldere afspraken over beheer, onderhoud en informatievoorziening dragen bij aan een toekomstbestendig en klantvriendelijk systeem. Wij roepen het ministerie op om deze aandachtspunten mee te nemen in de verdere uitwerking en in overleg te blijven met relevante stakeholders. De ANWB blijft graag betrokken bij de verdere ontwikkeling van dit wetsvoorstel en het dossier Verzorgingsplaatsen als geheel.